

VILIAMovi ŠIROKÉMU

Bratislava 11. decembra 1946

Vážený pán podpredseda!

Poverenictvo školstva a osvety ešte v júni t. r. predložilo návrh na vymenovanie prvých riadnych členov Slovenskej akadémie vied a umení podľa nariadenia SNR zo dňa 8. februára 1946, čís. 22/1946 Zb. Tento návrh po jeho prerokovaní v Zbore povereníkov a v Slovenskej národnej rade bol v októbri t. r. odoslaný Predsedníctvu československej vlády, ktorá ho má v zmysle §-u 8, ods. 1 predložiť prezidentovi Republiky na konečné vybavenie.

Keďže pomalým prerokúvaním tejto súrnej záležitosti s vymenovaním prvých riadnych členov, za ktorých boli navrhnuté význačné vedúce osobnosti nášho umeleckého a vedeckého života, činnosť Akadémie veľmi trpí, ba je priamo znemožňovaná, dovoľujem si obrátiť sa na Teba so žiadosťou, aby si si vec láskave osvojil a vymenovanie prvých riadnych členov pokiaľ možno urýchlil.

Slovenskú akadémiu vied a umení t. č. vedie univ. doc. dr. Mikuláš Bakoš, ktorého Poverenictvo školstva a osvety vymenovalo za úradného správcu. Tento stav však už ďalej trvať nemôže, lebo je potrebné riešiť naliehavé úlohy, ktoré sú citovaným nariadením vyhradené len predsedníctvu Akadémie, volebnému prvými riadnymi členmi.

K urýchlennému ustanoveniu Slovenskej akadémie vied a umení v zmysle cit. nariadenia zaujíma kladné stanovisko aj Umelecká a vedecká rada.

Srdečne ďakujem a porúčam sa Ti s úctou

Tvoj
L. Novomeský

SNR prijala 8. II. 1946 návrh nariadenia o SAVU s dvoma pripomienkami, o ktorých informoval povereník svoju sekciu B 9. II.: „1. Pri filozofickej sekcii — alebo

osobitne — má byť sekcia alebo odbor teologický. Tento fakt má byť vyjadrený aj v organizačnom štatúte Akadémie. O tom poradíme sa osobitne pri zostavovaní organizačného štatútu, resp. poradíme sa s tými členmi Akadémie, ktorí budú organizačný štatút zostavovať.

2. SNR nám ukladá, aby sme v dohľadnom čase predložili plénu návrh nariadenia o Umeleckej a vedeckej rade, v ktorom by sa UVR vymedzilo právo poradiť Zboru povereníkov, koho má navrhnúť prezidentovi Republiky za prvých riadnych členov Akadémie.“

Nezachoval sa doklad, kedy Novomeský požiadal sekciu a tá UVR o návrh členov SAVU. 12. júla ho však schválil a súhlasil, aby ho predložili Preds. ZP ihneď. Žiada však krátke charakteristiky navrhovaných členov, ktoré majú napísať „príslušné vedecké authority“ (české, prípadne zahraničné!) — čo by mohla vybaviť SAVU. (V liste Širokému má byť zrejme „ešte v júli t. r.“)

Prešiel rok a SAVU stále nemala menovaných členov. Novomeský sa 16. XII. 1947 obracia na pracovníka prezidentskej kancelárie, spisovateľa Josefa Koptu, s prosbou, aby informoval prezidenta a poprosil ho o podpísanie menovacích dekrétov, lebo SAVU bez funkcionárov nemôže rozvinúť činnosť a „na druhej strane veľmi ťažko sa pocífuje jej nečinnosť, pretože veci, ktoré by Akadémia mala robiť, začínajú sa nedokonale, amatérsky robiť tam, kde by sa robiť nemali a obávam sa, že pri neskorom uvedení Akadémie do činnosti vytvorí sa tradícia už inde a ťažko nám bude dostávať vedeckú prácu do normálnych koľají. Neviem, aké prekážky zabraňujú menovanie navrhnutých prvých členov Akadémie. Ak sú nejaké, prosím, vyrozumte ma... odstránim ich“.

Táto žiadosť, ako mnohé iné, realizovala sa až po Februári 1948.